31 532 Voedingsbeleid

Nr. 313 Brief van de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 september 2026

Op 8 maart 2022 vond het tweeminuten debat Biotechnologie en Tuinbouw plaats[1]. Tijdens dit debat is de motie van de leden Tjeerd de Groot (D66) en Valstar (VVD) aangenomen[2], waarin de regering wordt verzocht zo snel als mogelijk in overleg te treden met de Nederlandse kweekvleesproducenten om proeverijen onder gecontroleerde en veilige omstandigheden mogelijk te maken.

Naar aanleiding van deze motie en met het oog op het stimuleren van innovatie en productoptimalisatie, zijn de ministeries van LVVN en VWS in gesprek gegaan met twee Nederlandse kweekvleesproducenten en de belangenvereniging van biotechnologiebedrijven in Nederland (HollandBio), over het mogelijk maken van proeverijen. De gesprekken met deze partijen hebben geresulteerd in een Code of Practice (CoP). Deze CoP biedt een technisch geharmoniseerd kader, zodat kweekvlees en -vis producenten, vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, de proeverijen kunnen uitvoeren. Deze CoP helpt bij de beoordeling van de veiligheid van de proeverijen, die door een onafhankelijk expert comité wordt uitgevoerd. In de pilot periode die van half januari 2024 tot half januari 2026 heeft geduurd, zijn er twee bedrijven geweest die bij elkaar vijf proeverijen met kweekvlees hebben gehouden.

Gedurende de afgelopen pilot periode heeft Wageningen Food & Biobased Research (WFBR) een evaluatie uitgevoerd die gericht was op de implementatie, volledigheid en effectiviteit van de CoP. Hierbij was het doel om het proces te evalueren en om te onderzoeken in hoeverre de theorie uit de CoP overeenkomt met de praktische uitvoering. Uit de evaluatie blijkt dat de CoP een waardevol kader heeft geboden voor het organiseren van proeverijen onder veilige omstandigheden. De betrokken stakeholders hebben zorgvuldig gewerkt om kweekvleesproeverijen veilig te organiseren.

Vanuit de bedrijven is het verzoek gekomen om de pilot met twee jaar te verlengen. De ervaring leert dat bedrijven bijna een jaar nodig hebben vanaf de voorbereiding van een dossier voor de beoordeling door het expert comité, tot aan het houden van de proeverijen. Daarom is de pilotperiode niet lang genoeg geweest voor bedrijven die in die periode nog bezig waren met het ontwikkelen van hun product, of bedrijven die nog vervolgproeverijen willen houden. Daarnaast krijgen de activiteiten in het Nationaal Groeifonds project steeds meer vorm[3]. Mede door deze investering zijn er nieuwe bedrijven en een opschalingsfaciliteit bij gekomen.[4] Er zijn steeds meer bedrijven klaar voor het houden van proeverijen. Daarnaast hebben ook kennisinstellingen interesse getoond om proeverijen te houden vanuit het oogpunt van onderzoek.

---

[1] Handelingen II 2021/22, nr. 57, item 20
[2] Handelingen II 2021/22, nr. 60, item 11 - Kamerstuk 27 428, nr. 383
[3] In oktober 2022 is door de regering binnen het Nationaal Groeifonds €60 miljoen toegekend voor de ontwikkeling van een ecosysteem voor cellulaire agricultuur. Dit project loopt van 2023 tot en met 2032. Kamerstuk 36 200 L, nr.4
[4] Omdat het om start ups gaat, heeft een enkeling de valley of death niet overleefd.

Uit de evaluatie van WFBR is een aantal punten voor verdere aanscherping van de CoP gekomen, namelijk: verduidelijken van de vereisten van het dossier dat beoordeeld wordt door het expert comité; verbeteren van de communicatie en rolverdeling tussen de stakeholders; en het formaliseren van de procedures rondom dossierbeheer, onafhankelijkheid en het optreden van bijwerkingen na een proeverij. De CoP is aangepast op deze punten, en daarmee kunnen de voorbereidingen van de proeverijen in de verlengde pilot periode direct starten. Zie voor de gehele evaluatie het bijgevoegde rapport.

Parallel aan de verlenging van de pilot wordt in Europa via de Biotech Act I ingezet op het creëren van innovatieruimte aan de hand van het model van de Nederlandse proeverijen.

De staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
S.P.A. Erkens

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
S.T.M. Hermans